

CELNÍ SPRÁVA ČR

Generální ředitelství cel

Metodická informace č.: 7/ 2024

Věc: Přijímání plateb v cizí měně

Vyhlášeno ve Věstníku CS	č. 22/2024	č.j. 11722/2024-900000-303
Referent: Ing. Klímová		Počet příloh: 0
Datum schválení: 30/05/2024		Účinnost: 31/05/2024

Čl. 1

Účel a předmět úpravy

Generální ředitelství cel upravuje touto metodickou informací (dále jen „MI“) postup celních úřadů (dále jen „CÚ“) při přijímání plateb v cizí měně dle ustanovení § 163 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

Čl. 2

Úvod do problematiky, obecné zásady a postupy pro placení daně v cizí měně

- (1) V souladu s ustanovením § 163 odst. 1 daňového řádu se daně platí příslušnému správci daně v české měně. Výjimky z plateb v české měně jsou upraveny na základě ustanovení § 163 odst. 2 a 4 daňového řádu. Právní úprava daňového řádu, platná do 31. 12. 2023, připouštěla platbu v cizí měně pouze v případě bezhotovostní úhrady prostřednictvím poskytovatele platebních služeb. Novelou daňového řádu účinnou od 1. 1. 2024 je umožněno uhradit daň v cizí měně také v hotovosti, pokud správce daně zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup skutečnost, že daň lze platit v hotovosti v správcem daně určené cizí měně.
- (2) Pokud správce daně připustí úhradu v cizí měně, lze ji realizovat, pokud je daň placena v hotovosti:
 - a) úřední osobě pověřené přijímat tyto platby, přičemž součet plateb na všechny druhy daně za jeden daňový subjekt nesmí v průběhu jednoho kalendářního dne u jednoho správce daně přesáhnout částku 500 000 Kč,
 - b) daňovému exekutorovi, jde-li o platbu při daňové exekuci,
 - c) oprávněné úřední osobě, jde-li o platbu pořádkové pokuty.

Čl. 3

Zaokrouhlování

Výsledek přepočtu měny se provádí s přesností na dvě platná desetinná místa.

Příklad:

Daň 5 000 Kč je uhrazena v pátek 26. 1. 2024 v eurech. Kurz devizového trhu České národní banky ze dne 25. 1. 2024 (čtvrtek), který byl stanoven pro tento den, například na 24,425 Kč za euro (5 000 Kč / 24,425 = 204,708291 EUR). Výsledek přepočtu měny se zaokrouhlí s přesností na dvě platná desetinná místa 204,71 EUR.

Čl. 4

Podmínky plateb v cizí měně a kurzový převod

- (1) Cizí měny, které CÚ akceptuje, musí být společně s ostatními podmínkami, které je při těchto platbách nutno dodržet, zveřejněny na úřední desce CÚ. Vzor oznámení o akceptaci měn, které je CÚ povinen přijímat, včetně stanovení dalších podmínek přijímání plateb v cizí měně v hotovosti, bude vytvořen Generálním ředitelstvím cel a zaslán CÚ. V případě potřeby bude zaslána aktualizovaná verze (např. v případě rozšíření nebo zúžení počtu akceptovaných měn).
- (2) Platby v hotovosti v cizí měně na pokladně CÚ nebo oprávněné úřední osobě (jde-li o platbu pořádkové pokuty), nebudou oznámením na úřední desce CÚ povoleny.
- (3) Platby v cizí měně se povolují přijímat jen příslušníkům odboru Dohledu a odboru Dohledu a kontrol na CÚ (dále jen „příslušník útvaru dohledu“) a zaměstnancům oddělení vymáhání CÚ v rámci výkonu mobilizačních daňových exekucí (dále jen „exekutorům“).
- (4) Je-li daň uhrazena daňovým subjektem v cizí měně, zaeviduje ji CÚ na osobní daňový účet daňového subjektu v české měně¹. Při přepočtu měny se použije kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou² pro den, který předchází dni platby daně. Případně-li tento den na sobotu, neděli nebo svátek, je dohledán kurz z posledního pracovního dne přede dnem, který předchází dni platby.

Příklad:

Daň je uhrazena v pátek 26. 1. 2024. Pro přepočet měny použijeme kurz devizového trhu České národní banky ze dne 25. 1. 2024 (čtvrtek). Daň je uhrazena v sobotu 27. 1. 2024. Pro přepočet měny je použit kurz devizového trhu České národní banky ze dne 26. 1. 2024 (pátek).

- (5) Vzhledem k obtížnosti, které přináší směna měny, jsou v souladu s § 163 odst. 4 daňového řádu stanoveny následující podmínky:
 - a) nepřijímají se mince, přijímají se pouze papírové bankovky dané měny. Výjimku tvoří eura, kde jsou přijímány pouze mince nominální hodnoty 1€ a 2€ (euro-centy CÚ přijímat nebudou),
 - b) na peněžní prostředky uhrazené v cizí měně se vrací pouze české koruny. Pokud byla v cizí měně uhrazena vyšší částka, než byla požadována, rozdíl je přepočítán na české koruny stejným kurzem, který byl pro platbu v cizí měně použit.

Příklad:

Daň 5 000 Kč je uhrazena v pátek 26. 1. 2024 v eurech. Kurz devizového trhu České národní banky ze dne 25. 1. 2024 (čtvrtek), který byl stanoven pro tento den, například na 24,425 Kč za euro (5 000 Kč / 24,425 = 204,708291 EUR). Výsledek přepočtu měny se zaokrouhlí s přesností na dvě platná desetinná místa 204,71 EUR. Příslušník útvaru dohledu vybere od daňového subjektu hotovost ve výši 210 EUR, odečte 204,71 EUR a rozdílnou částku ve výši 5,29 EUR opět přepočítá (vynásobí) kurzem 24,425 na české koruny (5,29 x 24,425 = 129,208 Kč). Peněžní prostředky jsou aritmeticky zaokrouhleny na celé koruny 129 Kč, které vrátí zpět daňovému subjektu (poznámka: číslice pět se zaokrouhluje nahoru).

¹ § 163 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

² www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/

Čl. 5

Manipulace s peněžními prostředky v cizí měně

- (1) Příslušník útvaru dohledu nebo exekutor před přijetím peněžních prostředků provede základní kontrolu bankovky, a to kontrolu viditelnosti holografického pruhu a ostrost vodoznaku, případně použije dostupné technické prostředky pro detekci falešných bankovek. Příslušník útvaru dohledu nebo exekutor, v souvislosti s platbou cizí měnou, může odmítnout přijetí bankovek a mincí, u kterých existuje důvodné podezření, že jsou padělané nebo pozměněné. Pozměněnou bankovkou nebo mincí je tuzemská nebo cizozemská bankovka nebo mince, která byla nedovoleně upravena takovým způsobem, že je způsobilá vyvolat klamnou představu o své platnosti nebo o své nominální hodnotě³.
- (2) Příslušník útvaru dohledu nebo exekutor na příjmový doklad vyznačí výši peněžních prostředků v Kč, použitý směnný kurz, výši peněžních prostředků po přepočtu v cizí měně a výši přijaté částky v cizí měně. Do příjmového dokladu uvede také výši případně vrácených peněžních prostředků v Kč. U příkazového bloku na pokutu na místě zaplacenou vepíše údaje nad a pod částku v Kč uvedenou „slovy“.
- (3) Příslušník útvaru dohledu nebo exekutor přijaté finanční prostředky v cizí měně neprodleně následující pracovní den smění na Kč ve směnárně nebo v bance. Pokud nebude možné směnit prostředky před ukončením služby, budou uloženy na zabezpečeném místě dle podmínek CÚ⁴. Příslušník útvaru dohledu nebo exekutor dbá na to, aby při směně nedocházelo k dalším poplatkům, např. poplatku za směnu⁵. Doklad o směně na Kč předá společně s příjmovým dokladem a směněnými peněžními prostředky do pokladny CÚ.
- (4) Po přijetí peněžních prostředků v pokladně CÚ je následně v aplikaci ECDC (Evidence cel a daní centrální) vyhotoven příjmový doklad s uvedením výše již směněných peněžních prostředků v Kč. Jako den platby na tomto příjmovém dokladu bude uveden den, kdy daňový subjekt uhradil finanční prostředky v cizí měně. Příjmový doklad bude archivován společně s ručně vystaveným příjmovým dokladem prokazujícím příjem peněžních prostředků v cizí měně.

Čl. 6

Přeplatky a nedoplatky u plateb v cizí měně

- (1) V souladu s ustanovením § 163 odst. 6 daňového řádu je aplikováno pravidlo pro eliminaci důsledků kurzových rozdílů při placení daně v cizí měně. Níže uvedené pravidlo se však neuplatní, je-li daň po přepočtu na cizí měnu uhrazena jen částečně.

Příklad:

Daň má být uhrazena ve výši 5 000 Kč. Po přepočtu má být uhrazeno 204,78 EUR, avšak daňový subjekt může uhradit (má pouze) 200 EUR. Zde se ustanovení § 163 odst. 6 daňového řádu nepoužije.

³ § 12 odst. 1 zákona č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí, a o změně zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

⁴ O postupu rozhodne služební funkcionář

⁵ Ke směně budou využívány přednostně směnárny bez poplatku za směnu, nebude-li to ekonomicky nevýhodné.

Příklad:

Daň má být uhrazena ve výši 5 000 Kč. Daňový subjekt na úhradu použije 2 000 Kč, jinak má pouze eura. Na úhradu daně lze použít kombinaci české a cizí měny. Pokud zbylá částka 3 000 Kč byla po přepočtu uhrazena v eurech, ustanovení § 163 odst. 6 daňového řádu se použije.

Příklad:

Daň má být uhrazena u více správců daně nebo na více druzích příjmů ve výši 5 000 Kč. Po přepočtu má být uhrazeno 204,78 EUR. Kurzovými rozdíly dojde ke směně na 4 900 Kč. Úhrada těchto peněžních prostředků bude zpracována na osobní daňové účty dlužníka v souladu s ustanovením § 152 odst. 1 daňového řádu. Výjimku tvoří úhrada nedoplateků cla⁶, peněžitých trestů⁷ nebo obdobných prioritních pohledávek, které jsou uhrazovány přednostně. Pokud bude z důvodu kurzových rozdílů nebo z důvodu zaokrouhlování měny částečně uhrazen nedoplatek evidovaný na jiném CÚ, zaměstnanec správy příjmů zašle e-mailem avízo s příslušnými informacemi. V tomto případě se ustanovení § 163 odst. 6 daňového řádu použije. Pokud však dojde k zaplacení platby v cizí měně na úhradu jiné daňové povinnosti, než daňový subjekt zamýšlel, nenastane ve vztahu zamýšlené daňové povinnosti stav předpokládaný § 163 odst. 6 daňového řádu, tj. stav, kdy nedoplatek či přeplatek vznikl pouze v důsledku kurzového rozdílu, neboť daňová povinnost, k jejíž úhradě platba původně směřovala, nebyla uhrazena v důsledku aplikace pravidel pořadí úhrady podle daňového řádu.

- (2) Pouze je-li platba uhrazena ve výši daně dle přepočteného kurzu⁸, avšak v důsledku kurzového rozdílu nebo zaokrouhlení při přepočtu měny vznikne na daňovém osobním účtu nedoplatek nebo přeplatek:
- a) nedoplatek zaniká⁹ – zaměstnanec správy příjmů¹⁰ na základě předaných podkladů realizuje zánik nedoplatku pod „ZS 404 – zánik nedoplatku“, do úředního záznamu, uvede odkaz na ustanovení § 163 odst. 6 daňového řádu.
 - b) přeplatek zaniká¹¹ – stává se příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správce daně, který jej evidoval. Zaměstnanec správy příjmů přeplatek neprodleně převede na účet CÚ s předčíslem 4757 (ostatní příjmy pod VS 8880000014 na ZS 597).

Čl. 7 Účinnost

Tato MI nabývá účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení ve Věstníku Celní správy ČR.

brig. gen. Mgr. Marek Šimandl, MPA
generální ředitel
Generálního ředitelství cel

⁶ VNP 32/2023 Evidence cel a daní v centrální aplikaci (viz část pořadí úhrad)

⁷ viz Metodická informace č. 2/2024 Vymáhání justičních pohledávek, § 341 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

⁸ § 163 odst. 5 daňového řádu

⁹ § 163 odst. 6 písm. a) daňového řádu

¹⁰ Zaměstnanec správy příjmů vykonávající činnosti v rámci placení daní agendami správy příjmů na CÚ

¹¹ § 163 odst. 6 písm. b) daňového řádu